

lat - *laoské chrámy* s úzkou vežou; pozri *vat*

lata - pás v šírke 1/7 heraldického štítu vedený vodorovne stredom štítu; pozri *brvno*, *vlákno/nit'*, *heraldské figúry*

laténska kultúra - podľa La Tène (zrejme keltská vojenská stanica na brehu Neuchatelského jazera vo Švajčiarsku); prvý osobitý štýlovo stabilizovaný výtvarný prejav *doby železnej*; keltská kultúra mladšej *doby železnej* (5.st.pred Kr.) rozšírená od územia južného Nemecka až po Balkánsky polostrov; vychádza z *halštatskej kultúry*, ovplyvnená stredomorskými kultúrnymi okruhmi (*antikou*); vývoj prerušený vpádom *Germánov* od severu a rozširujúcou sa rímskou mocou z juhu; pozri *Kelti*

laténsky štýl - európsky výtvarný prejav z 2.pol.1.tis.pr.Kr., charakterizovaný abstraktnou ornamentikou; nadväzoval na *halštatský sloh* a východný *zoomorfný sloh* (*keltské drevené a kamenné sochy božstiev zvieracej podoby*, výrobky umeleckých remesiel, *spony*, *nákrčníky-torques*, *zbrane-meče*); pozri *keltské umenie*

Laterae - v súvislosti v *Veľkou nocou*; lat. pomenovanie štvrtej nedele *pôstu* (trval 40 dní); počas tejto predveľkonočnej nedele bolo možné čiastočne uvoľniť disciplínu; v cirkevnom prostredí sa to prejavuje zmenou farby rúcha - fialovú nahradili za ružovú (pozri *ornát*, *symbolika farieb*); túto nedelu sa družba so ženíchom vybrali na návštevu do domu, kam chceli neskôr prísť na pytačky

laterálny - bočný, postranný, smerujúci bokom; pozri *osvetlenie laterálne*; porovnaj *frontálny*

Lateránska bazilika - pozri *Cyprián a Justína*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Later%C3%A1nske_zmluvy

Lateránsky koncil - *koncil Lateránsky*

laterna - z lat. – „lampáš“; *veža* s oknami na osvetľovanie chrámového priestoru; pozri *chrám kresťanský*; porovnaj *lucerna*

laterna magika - 1.najjednoduchšie zariadenie na premietanie obrázkov na priesvitnom podklade; najstaršie správy už z 1420, 1646 (zariadenie už doplnené šošovkou)

2.scénické umenie kombinujúce živé herecké a tanečné umenie s filmovou projekciou a tvorbou; pozri *kinematografia*

P. Sandby: Laterna magika (18.st.)

latex - 1.mliečna šťava z kaučukovníkov

2.typ vodou riediteľného náteru; pozri *maskovacia kvapalina*

latexové farby - *farby latexové*

latinka/latinkové písmo – *antíkva*

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Latinka>

latinskoamerické umenie -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Latin_American_art

Latinská Amerika - pozri *Kuba, Havana, Rio de Janeiro; Pražské Jezuliatko* (Hospodárske noviny); *mayská kultúra, umenie mexické, Mixtécovia, predkolumbovské americké umenie andskej oblasti, umenie predkolumbovské Mexika a Strednej Ameriky; kalypso, karneval, korida, latinskoamerické umenie*

latinkové písmo - latinkové písmo

latinské písmo - písmo latinské

latinské slová, frázy, úslovia - pozri *noli me tangere, noli tangere (turbare) circulos meos, Finis gloriam mundi, Finis coronat opus, vanitas*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Latin_words_and_phrases

https://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Latinsk%C3%A1_slova_a_fr%C3%A1ze

https://cs.wikipedia.org/wiki/Latinsk%C3%A1_r%C4%8Den%C3%AD_F

latinskí spisovatelia - pozri aj *rímski spisovatelia*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Latin-language_writers

latinský kríž - kríž latinský

Latinus - v *gréckej mytológii* kráľ v *Latii*, syn *Fauna*; v inej verzii syn *Odyssea* a *Kirké*; pozri *Aeneas, Lavinium*

http://it.wikipedia.org/wiki/Re_Latino

Latium - historické územie v strednom *Taliansku* v dolnom toku rieky *Tibery*, v staroveku obývané kmeňom *Latiov*, ktorého centrom bola *Alba Longa*, neskoršie *Roma*; osídlenie najneskôr v 10.st.pred Kr. s vplyvom *villanovskej kultúry*, nadväzujúcej na kultúru *terramarnú*; pozri *Aenesis; Alekto; Italikovia; Kampania; rímska mytológia; Rím; pápežstvo; génius* (www) látky - pozri *textílie; obchodníci s látkami*

látka prvotná - prvotná látka

látková tlač - textilná tlač

Latona - Léto

La Tour Georges de - (†1652); francúzsky barokový maliar, po stáročiach zabudnutia opäť objavený koncom 20.st.; maľoval náboženské i žánrové obrazy s charakteristickou náladou a dramatickým osvetlením (pozri *tenebrizmus*); pozri *francúzski maliari barokovi*

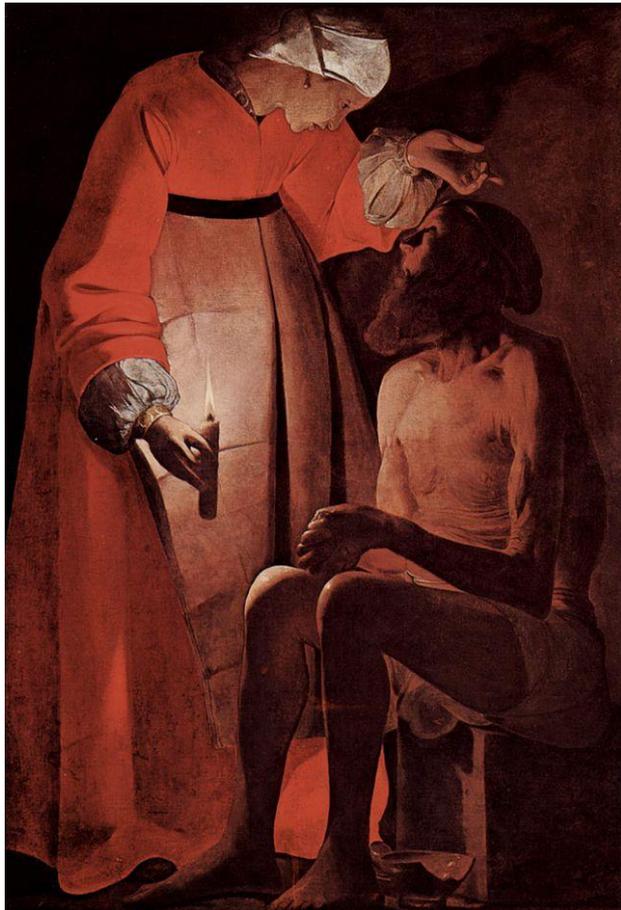
http://en.wikipedia.org/wiki/Georges_de_La_Tour

http://fr.wikipedia.org/wiki/Georges_de_La_Tour

https://www.google.sk/search?q=Georges+de+La+Tour&esqv=2&biw=1852&bih=995&tbm=isch&imgil=45S-eXVYpgWPsM%253A%253Bs890Otq1z4LTwM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fsk.wikipedia.org%25252Fwiki%25252FGeorges+de+La+Tour&source=iu&pf=m&fir=45S-eXVYpgWPsM%253A%252Cs890Otq1z4LTwM%252C&usg=__SNM3wCmpQ1wrBp-L0YV7G80zASI%3D&ved=0CI8BEMo3&ei=cV-QVLTxBMH5ywPYw4CgBw#facrc=&imgdii=&imgrc=45S-eXVYpgWPsM%253A%253Bs890Otq1z4LTwM%253Bhttp%253A%252F%252Fupload.wikimedia.org%252Fwiki%252Fcommons%252F%252Fcc%252FGeorges+de+La+Tour+007.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fsk.wikipedia.org%252Fwiki%252FGeorges+de+La+Tour%3B2024%3B2821

G. de La Tour: Sv. František z Assisi (1645)

G. de La Tour: Jób zosmiešňovaný svojou ženou (1625-1650)

G. de La Tour: Svätý Júda Tadeáš
G. de La Tour: Stolár Jozef (1642)

G. de La Tour: Podvodník s pikovým esom (1630)

G. de La Tour: Výchova Panny Márie (1650)

G. de La Tour: Popretie sv. Petra (1651)

G. de La Tour: Magdaléna pri čadiacej sviečke (1640)

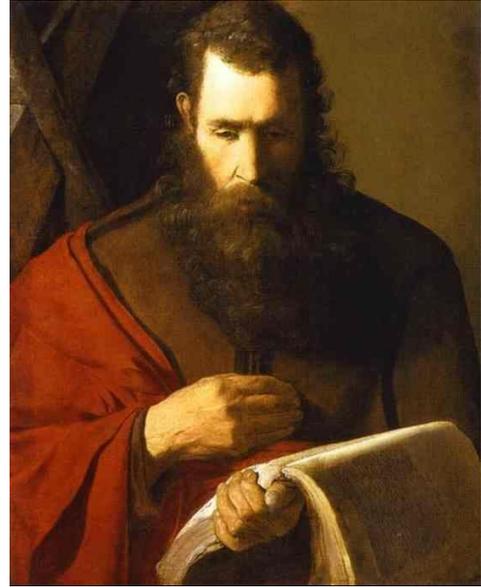
G. de La Tour: Hráč na nineru (1610-1630)

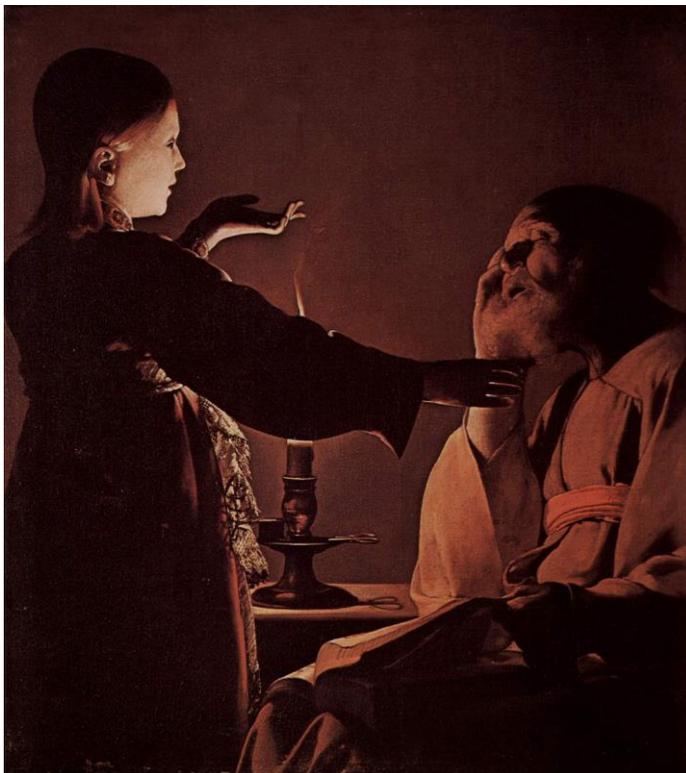
G. de La Tour: Žena vo svetle sviečky (17.st.)

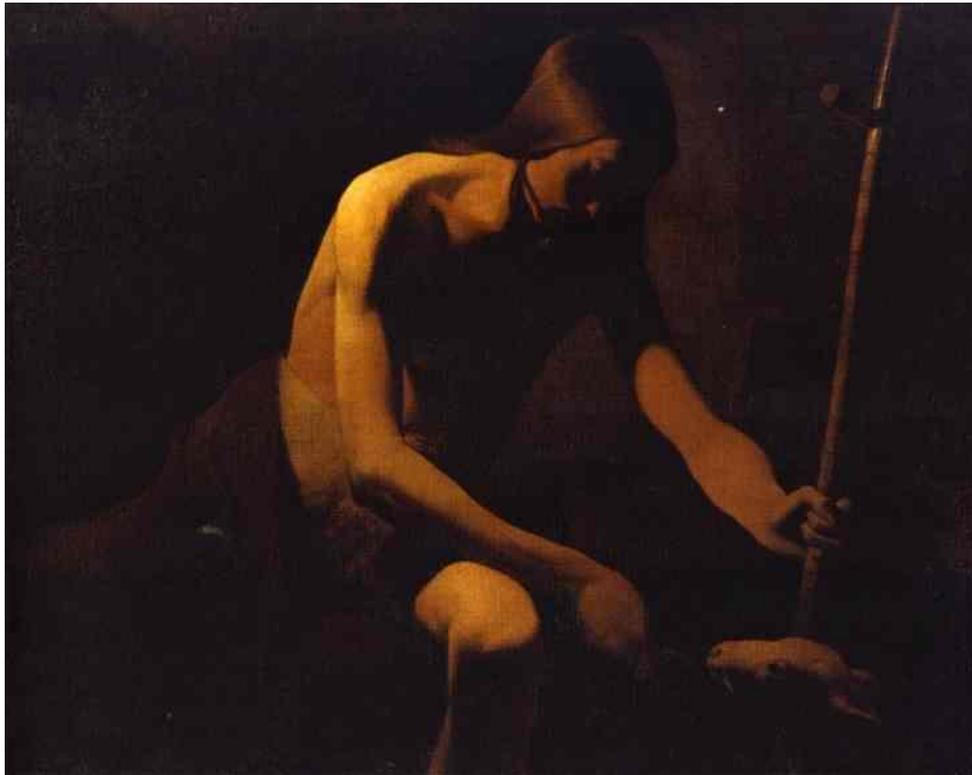
G. de La Tour: Hráč na nineru (1624-1650)

G. de La Tour: Fajčiar (1646)
G. de La Tour: Sv. Ondrej (17.st.)

G. de La Tour: Anjel sa zjavuje spiacemu sv. Jozefovi (1628-1645)

G. de La Tour: Ján Krstiteľ v divočine (1651)

G. de La Tour: Dieťa zahasína sviecu (1649)

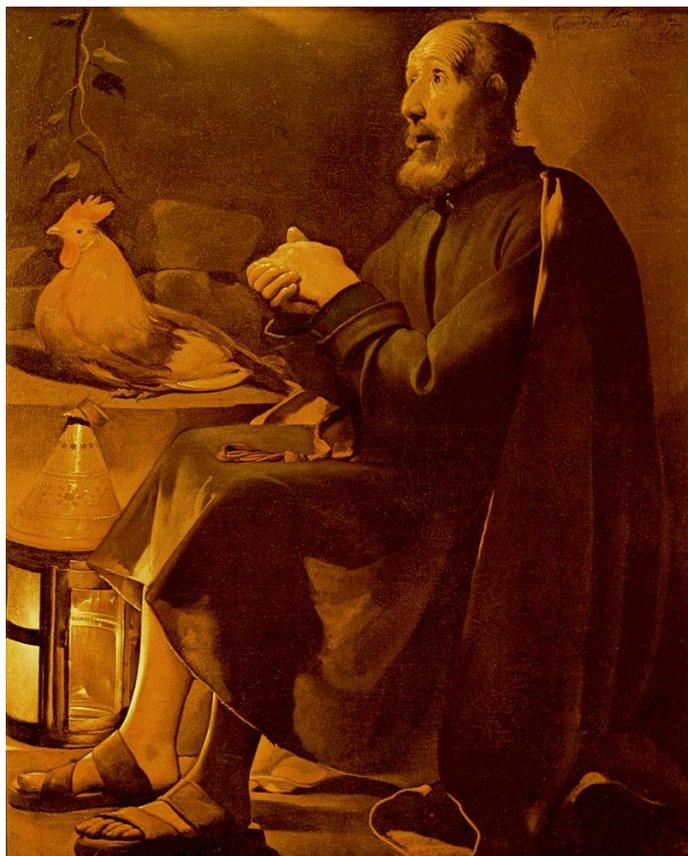
G. de La Tour: Malý spevák (17.st.)

G. de La Tour: Sv. Hieronymus číta list (1627-1629)

G. de La Tour: Sv. Jakub Mladší (z cyklu Dvanásť apoštolov, 1624-1650)

G. de La Tour: Slzy sv. Petra (1645)

G. de La Tour: Sv. Šebastián ošetrovaný sv. Irenou (1649)

G. de La Tour: Narodenie (1644)

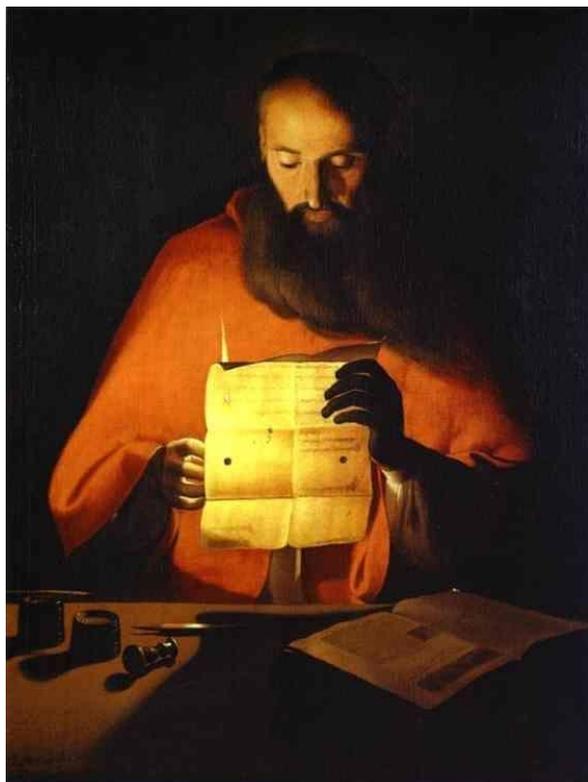

G. de La Tour: Sv. Anna a panna Mária v zavinovačke (17.st.)

G. de La Tour: Sv. Hieronymus (1624-1650)
G. de La Tour: Sv. Hieronymus (1624-1650)

G. de La Tour: Čítajúci sv. Hieronymus (17.st.)

G. de La Tour: Hra v kocky (1651)

G. de La Tour: Narodenie Krista (1645-1648)

G. de La Tour: Kajúčna Mária Magdaléna (1635-1640)

G. de La Tour: Kajúcna Mária Magdaléna (1625-1650)

G. de La Tour: Hádka. Vrava (1625-1630)

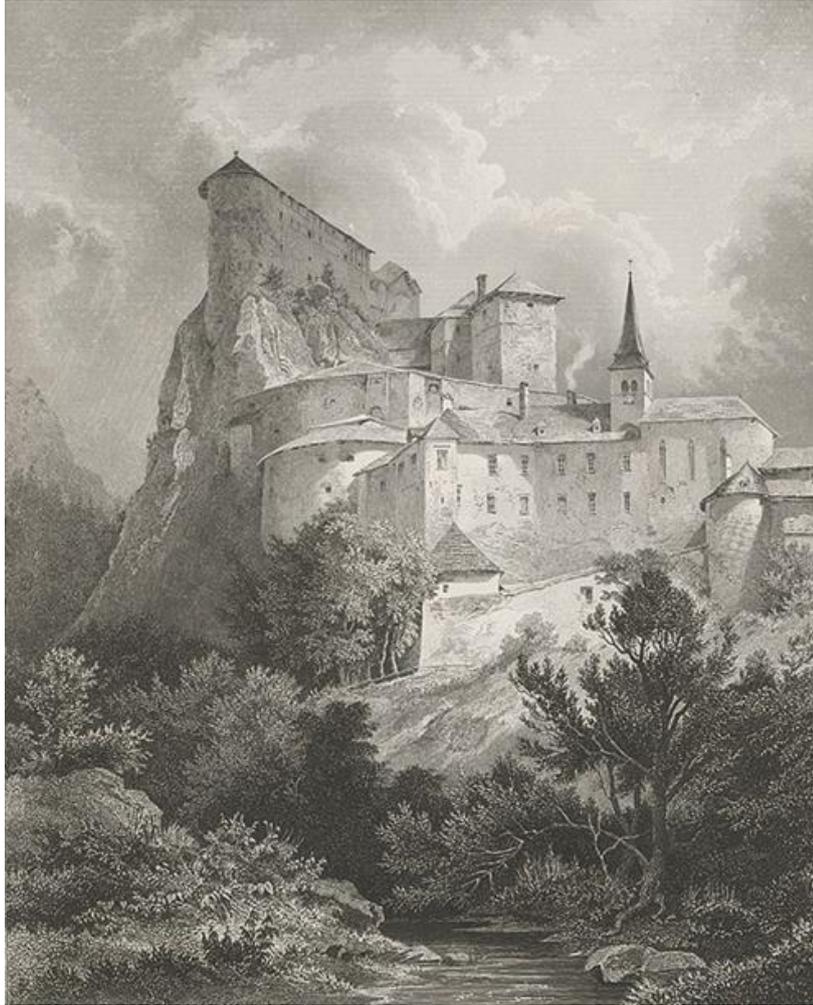
G. de La Tour: Veľá šťastia. Veštica (1633-1639)

latrán - časť mestského osídlenia, opevnené *podhradie* osídlené pozdĺž bočnej cesty *hradu, zámku*; od vlastného *mesta* zvyčajne oddelené riekou

latria - v zloženinách druhá časť slova s významom *zbožňovanie, kult, uctievanie*; ďalej pozri *mariolatria, démonolatria*

laudánium/laudanon - oppidum

Ferdinand Laufberger - (†1881); rakúsko-český bol maliar a grafik v technike leptu; v roku 1868 bol menovaný profesorom kreslenia na novozriadenej Vysokéj škole umeleckopriemyselnej pri v Rakúskom múzeu, pre ktorých rozkvet sa sám zaslúžil;

G. A. Troitzsch, F. Laufberger: Oravský Podzámok (lept, 1860-1870)

Laurens/loráns Henri/ánri – (†1954); francúzsky sochár, maliar a grafik; predstaviteľ *kubizmu* v sochárstve s lyrickými prvkami

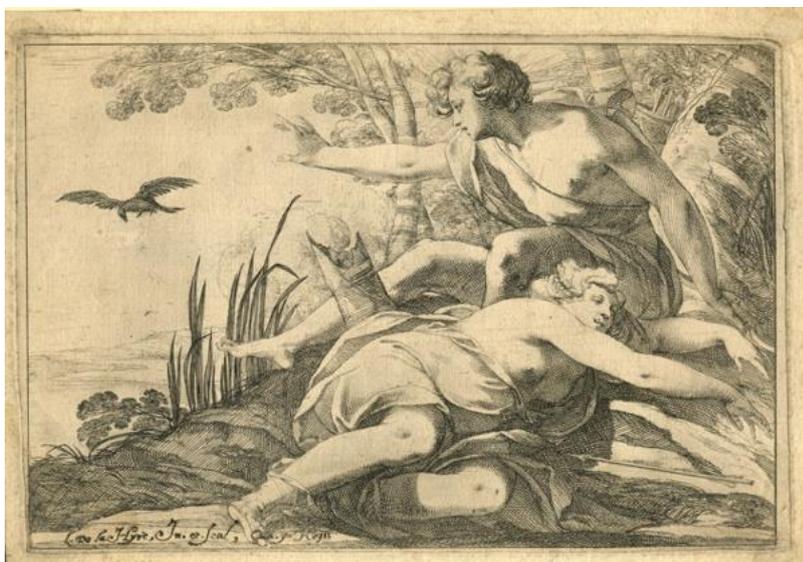
Laurent de La Hyre - (†1656); francúzsky barokový maliar narodený v Paríži; do značnej miery ovplyvnený dielami talianskych umelcov, ktorí prišli do Paríža

http://en.wikipedia.org/wiki/Laurent_de_La_Hyre

https://www.google.sk/search?q=Laurent+Hyre&espv=2&biw=1855&bih=995&tbn=isch&imgil=HKIZ1IwjRYaN2M%253A%253B3sT9_CChoLCiKM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.ibiblio.org%25252Fwm%25252Fpaint%25252Fauth%25252Ffla-hire%25252F&source=iu&pf=m&fir=HKIZ1IwjRYaN2M%253A%252C3sT9_CChoLCiKM%252C_&usg=__IYP5LqbOmmQQspYtU_y5PxzE3mc%3D&ved=0CDMOyjc&ei=-65xVLzWK8n_ywOEsYLoCg#facrc=_&imgdii=_&imgrc=HKIZ1IwjRYaN2M%253A%253B3sT9_CChoLCiKM%253Bhttp%253A%252F%252Fwww.ibiblio.org%252Fwm%252Fpaint%252Fauth%252Ffla-hire%252Fastronomy.jpg%253Bhttp%253A%252F%252Fwww.ibiblio.org%252Fwm%252Fpaint%252Fauth%252Ffla-hire%252F%253B800%253B480

L. de La Hyre: Theseus a Etra

Laurent de la Hyre: Apolón a Coronida (1606-1651)

Laurentius - lat. *Vavrinec*

laurský mramor - *mramor laurský*

Laussel/losel - jaskyňa vo franc. departamente Dordogne s *paleolitickými jaskynnými mal'bami* z obdobia mladšieho *aurignacienu*; pozri *venuša z Laussel*

Lautensack Hans Sebald - (†1566); nemecký rytec a kresliar

<http://art.famsf.org/hans-sebald-lautensack>

http://en.wikipedia.org/wiki/Hanns_Lautensack

https://www.google.sk/search?q=Hans+Sebald+Lautensack&espv=2&biw=1858&bih=952&tbn=sch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=m8IIVPiTF8f_ygOR54F4&ved=0CC4QsAQ

H. S. Lautensack: Pohľad na Steyr (lept, 1554)

H. S. Lautensack: Mesto na úpätí pevnosti na vysokej skale (lept, 1553)

H. S. Lautensack: Útek do Egypt (rytina, 16.st.)

La Tour Georges de -

[http://hu.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zsef_\(J%C3%A9zus_nevel%C5%91apja\)](http://hu.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zsef_(J%C3%A9zus_nevel%C5%91apja))

Lauwers Nicolaes - (†1652); bol flámsky rytec; narodil sa a zomrel v Antverpách, vstúpil do cechu sv. Lukáša a otvoril si tu dielňu; jeho žiakmi boli Nicolaes Pitau a Hendrick Snyers a jeho syn Conrad; Lauwers je známy svojou tlačou podľa Rubensa a Gerarda Seghersa; pozri *flámski rytci, antverpskí členovia cechu sv. Lukáša, rytci 17.st.*

http://en.wikipedia.org/wiki/Nicolaes_Lauwers

N. Lauwers podľa G. Seghersa: Kristus po bičovaní (rytina, 1625-1660)

N. Lauwers podľa J. Jordaensa: Jupiter a Merkúr s Baukidou a Filemonom (rytina, 1650)

lavabo/lavatorium - liturgické umývadlo, väčšinou v podobe *niky* (v tomto prípade tiež termín *piscina*) v južnej strane *chóru*, s odtokom do nádržky (*sacrarium*), nakoľko voda, ktorá bola použitá na mytie rúk kňaza a na mytie liturgických nádob, nesmela sa podľa liturgických predpisov dostať do stoky; v *sakristii* v podobe kamenného válova; v blízkosti studničnej *kaplnky* pri *ambite* stredovekého kláštora; pozri *kašna*, *rajský dvor*; *krst*

Dudák: z lat. lavo – „umývať“; liturgické umývadlo v *sakristii* katolíckych kostolov (pozri *chrám kresťanský*) alebo v *reflektári* kláštora; zvyčajne kamenná, *mramorová*, *alabastróva* alebo medená misa so zásobnou nádržou

lavatorium - lavabo

Dudák: *kašna* (často v podobe *kaplnky*) umiestnená zvyčajne na južnej strane *rajského dvora* kláštora; slúžila na umývanie rúk pred vstupom do *reflektára*; v novovekých *kláštoroch* umyváreň všeobecne; pozri *kašna misová*; *krst* (Lurker)

laventská kultúra - kultúra z 200-900 po Kr. na území neskoršie obývanom *Olmékmi*, ktorým bola omylom pripísaná (pozri *olmécka kultúra*)

-predkolumbovská kultúra strednej Ameriky, pomenovaná podľa strediska La Venta; omylom pripísaná oveľa mladšej kultúre *Olmékov*

Malá čl. encyklopédia: prvá predkolumbovská kultúra v Amerike; je centrom bolo na južnom pobreží Mexického zálivu, odkiaľ sa šírila do stredného a západného Mexika, Guatemaly a Salvádora; *artefakty* tejto kultúry boli nájdené aj v Kostarike; vznikla najneskôr v 12.st.pr.Kr. a zanikla najneskôr v 3.st.pr.Kr.; najväčší rozkvet zaznamenala v 9.-5.st.pr.Kr.; hlavnými centrami laventskej kultúry boli La Venta, Tres Zapotes, San Lorenzo a Cerro de las Mesas; laventská kultúra je považovaná za základ všetkých vyspelých kultúr *Mezoameriky*; kto bol nositeľom laventskej kultúry nie je známe; v 40.rokoch 20.st. bola laventská kultúra prisúdená Olmékom, ktorí žili na týchto miestach takmer o 1500 rokov neskoršie a dodnes je po nich nazývaná; v olméckej kultúre vyniká staviteľstvo (kamenné chrámy, kultové strediská, stavby mestského charakteru) a *monumentálne sochárstvo*; boli objavené reliéfne *stély*, *plastiky* tzv. *jaguárieho muža*, ktoré súviseli s uctievaním *jaguára*, zrejme stelesňujúceho moc zeme, a najmä gigantické kamenné *hlavy* bojovníkov (až 4m vysoké), ktoré možno predstavujú božstvá planét; mali vyspelé remeslá, najmä spracovanie *nefritu*; vznikli základy exaktných vied (kalendár so znakmi pre 20 dní, päťková číselná sústava); Olmékom sa pripisuje aj vznik *hieroglyfického písma*; pozri *predkolumbovské umenie Mexika a Strednej Ameriky*; *olmécka kultúra*

Laverna - v *rímskej mytológii* bohyňa zisku, obchodu a podvodu; v najstarších časoch zrejme *podsvetným* božstvom, neskoršie splyvala s *Merkúriom*; ako bohyňa vychádzajúca z temnôt tešila sa priazni u ľudí, ktorí ukrývali dôvody svojich zámerov; obchodníci a podvodníci ju vzývali, keď sa pripravovali niekoho okradnúť; V Ríme nemala samostatný chrám, iba oltár na svahu *Aventína* neďaleko mestských hradieb, ktorých brána v tých miestach niesla meno Laverny

lavica - pozri *mastaba*; *sedille*, *bankál*, *stalla*; *cassapanca*; *baluster*; *mobiliár*

lavica chórová - chórová lavica

lavica - pozri *lavý*

Lavinium - mesto založené *Aeneasom*, po smrti kráľa *Latina*, z ktorého vzišla *Roma*; pozri *rímska mytológia*; *Aténa*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Lavinium>

lavírovanie - z lat. lavare – „myť“

1.doplnenie *kresby* sivastými ťahmi štetca *sépiovou* farbou, rozriedeným *tušom* apod.; pozri *lavírovaná kresba*, *kresba štetcová*

2.rozmývanie a zmäkčovanie obrysových línií, rozmývanie farby na bielom reflektujúcom *poklade*; využívaná najmä v *akvarelu* (ale možné aj v *tempere*, *olejomalbe*, *bistru*, *sépii*); rozmývaním môže byť prevedená vlastná maľba obrazu alebo samostatná kresba; rozvíjané v *čínskom a japonskom umení* (pozri *tušová maľba*; obdobie *Muromači*); pozri *impasto*, *podmaľba*

3. jeden z maliarskych postupov (pozri *skladby farebnej vrstvy*); (A.Dürer, J.H.Fragonard, G.B.Tiepolo)

http://en.wikipedia.org/wiki/Ink_wash_painting

lavírovaná kresba - v kresbe *štetcom, perom, ceruzou, kriedou* a pod; štetcom rozmývaná *tuš, sépia, akvarelová farba* apod.; vnáša do kresby dynamiku *rukopisu*, zvyrazňuje *modeláciu* a kontrast objemových foriem, *svetiel a tieňov*, oživuje *farebnosťou* výrazový alebo harmonizačný zámer; *lavírovanie* nezostalo obmedzené iba na kresbu komorného *formátu* (A. Dürer) alebo väčšej kresby (baroková maľba), ťaží z neho napr. aj scénické návrhárstvo (pozri *scénografia*); pozri *kresba štetcová*

A. Peruzzi: Androcles s levom (lavírovaná perokresba, 1530)

Ch. Schwarz: Luciférov pád (perokresba čiernym atramentom a lavírovanie sivým tušom, príprava pre oltárny obraz, 1586)

Guercino: Mystické zasnúbenie Kataríny Alexandrijskej (perokresba hnedým atramentom a hnedé lavírovanie s obrysmi čiernou kriedou, 17.st.)

Guercino: Vzkriesenie Tabitky apoštolom Petrom (lavírovaná perokresba, 17.st.)

S. della Bella: Smrť na bojovom poli (perokresba hnedým atramentom, lavírovanie po čiernej ceruzke a rudke, 17.st.)

Rembrandt: Stavanie (perokresba hnedým tušom a lavírovanie, 1627-1637)

Severotaliansky maliar zo 17.storočia: Poprava vo vojenskom tábore (lavírovaná kresba, 17.st.)

Tiepolo: Ecce homo (perokresba, lavírovanie, 18.st.)

lavírovaný lept - lept lavírovaný

La vita nuova - Nový život

lávra - z gréc. laura – „ulica, chodba“

-veľký mužský pravoslávny *kláštor*; *koinobion*, *monastýr/monastérion*

Dudák: 1.laura; jedna z prvých foriem (predstupeň) východných kresťanských kláštorov; zriaďovaná vo východnom Stredomorí; lavru tvorilo sídlisko, ktoré sa skladalo z jednotlivých chyží (na rozdiel od *cenobia*) pôvodne osamotených *pustovníkov* (*anachoretov*) nachádzajúcich sa pozdĺž komunikácie

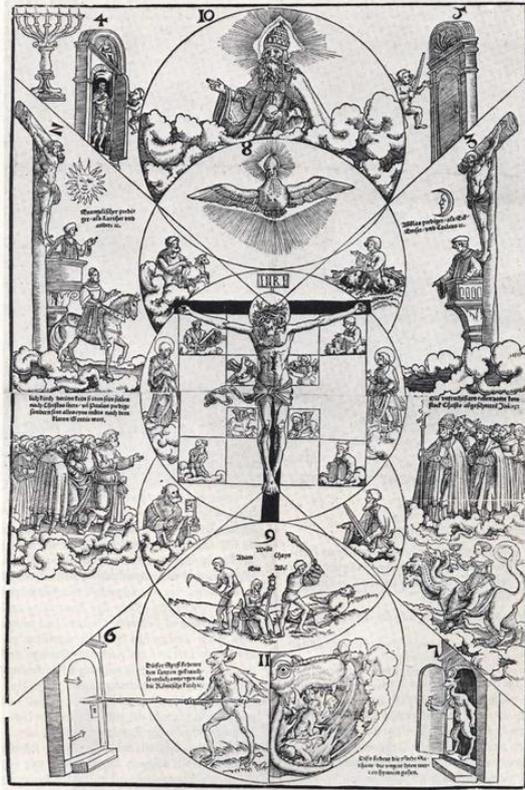
2.od 9. a 10.st. v prenesenom význame výstavný kláštor typu *cenobia* (napr. Veľká lavra na hore Athos)

3.veľký *pravoslávny* alebo *grékokatolícky* kláštor, niekedy obohnaný hradbami; cely mníchov boli usporiadané okolo centra kláštora; najznámejšia je jevsko Kyjevsko-pečorská lavra (od 1598), ďalej Trojicko-sergijevská lavra (1744), lavra Alexandra Nevského (1797), Počajevsko-uspenská lavra (1833); pozri *ruská architektúra*

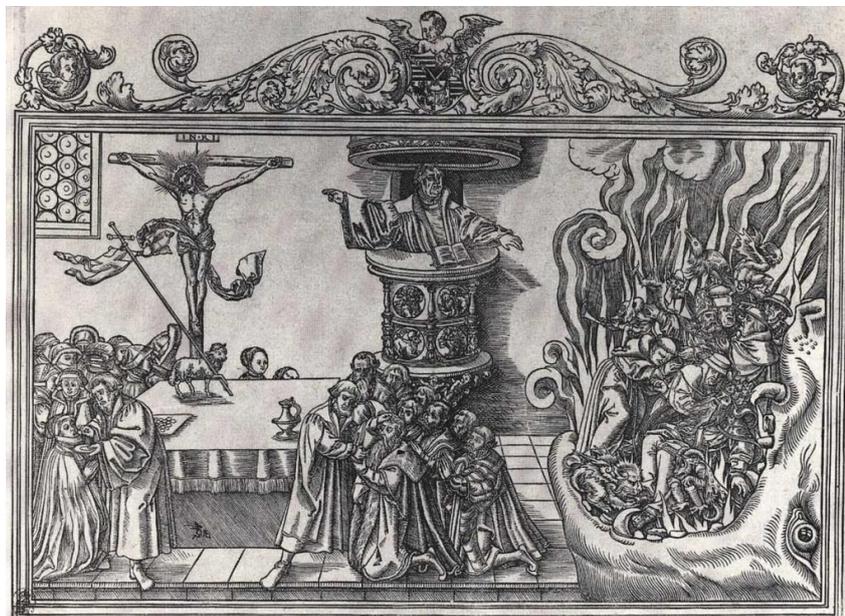
ľavý/vľavo/doľava/lavica - Baleka: ľavá strana v stredoveku chápaná ako strana srdca a *lásky* (avšak telesnej, a preto nežiaducej); ľavú stranu preto predstavuje ľavoboček (dieťa nemanželskej lásky), po ľavici Adama stojí hriešna *Eva* pod *stromom poznania* dobrého a zlého; v súvislosti s písmenným symbolom *ypsilon*: u *pythagorejcov* pravé rameno (*dexter* - dobré aj šťastné) písmeňa *Y* vedie k *dobru*, ľavé ku *zlu*; v súlade s tým strana po ľavici Krista - sudcu v motíve *Posledného súdu* je symbolizovaná *mečom* a je určená pre hriešnikov; pozri *kompozícia*, *symetria*, *symboly geometrické*; *svastika*, *nebeské telesá*, *pečatný prsteň*; *Matka vlast'*; *ružencový oltár*, *evanjeliová strana*; *imelo*; *Kaaba*; *smr*; *Kristove muky*; *fretka*

Hall v súvislosti s heslom *Ukrižovanie*: dôležité je všimnúť si aj morálny rozdiel medzi ľavou a *pravou* stranou; dobré je zobrazené po pravici ukrižovaného Spasiteľa a zlé po ľavici, ako je tomu v prípade kajúcnika a zaťatého zločincina, alebo dvoch žien symbolizujúcich *Ecclesiu* a *Synagogu* -v súvislosti s heslom *Posledný súd*; obraz *pekla* sa vyskytuje v pravej dolnej časti obrazu, tj. po ľavici Krista

-symboliku ľavej a pravej strany prezentuje napr. reformačný leták „Starý a nový kostol“; po pravici ukrižovaného Krista (z pohľadu diváka vľavo) sa nachádzajú výjavy reformovanej cirkvi, t.j. „nového kostola“: diabol za dobýja do zatvorených vrát; po ľavici Krista (z pohľadu diváka vpravo) výjavy s kritikou *katolicizmu*: smerom zdola nahor: babilonská neviestka, pekelný pažerák a diabol otvárajúci bránu hriešnikom, motív vraždy, židovstva zastúpeného Mojžišom s doskami desatora...; na rovnakej symbolike postavená kompozícia drevorezu L. Cranacha Ml.: Falošná a pravá cirkev - vpravo po pomyselnéj Kristovej pravici výjav *ukrižovania s baránkom Božím*; po pomyselnéj Kristovej ľavici pekelný pažerák

Starý a nový kostol (drevoryt, 1524)

L. Cranach Ml.: Falošná a pravá cirkev (drevorez, 1546)

sv. **Lawrence Róbert** - (†1535); kartuziánsky mních a mučeník; pozri *kresťanskí svätci*

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/8603929760/in/photostream/>

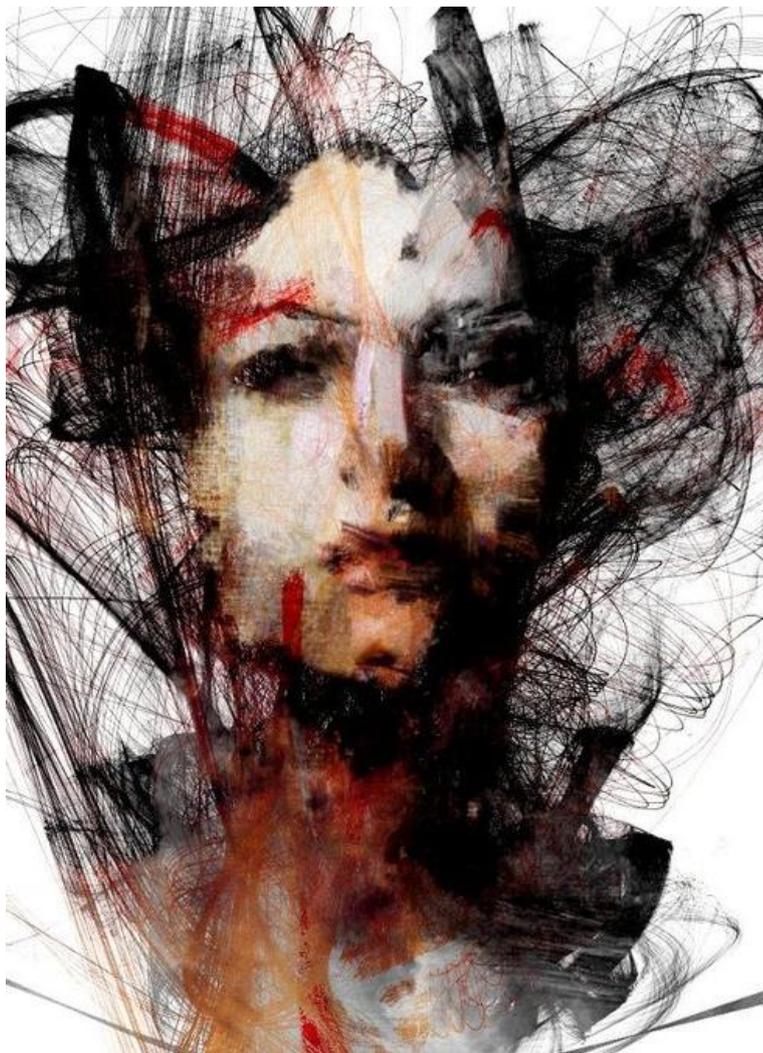
Tizian: Umučenie sv. Lawrence (16.st.)

Tizian: Umučenie sv. Lawrence (16.st.)

Laws Attractor - angl. – „pravidlá/zákony príťažlivosti“; v súvislosti s tvorbou Sergia Albiaca naprogramované emocionálne reakcie na rozpoznanie tváre; generatívne portréty so zmesou generatívnych koláží, digitálnych atramentov a náhodných chýb; kódované revízie tradičných techník; pozri *procedurálne umenie/generované umenie*

<http://www.sergioalbiac.com/wall/laws-of-attractor.html>

S. Albiac: Laws Attractor (generatívny portrét)

S. Albiac: Laws Attractor (generatívny digitálny obraz)

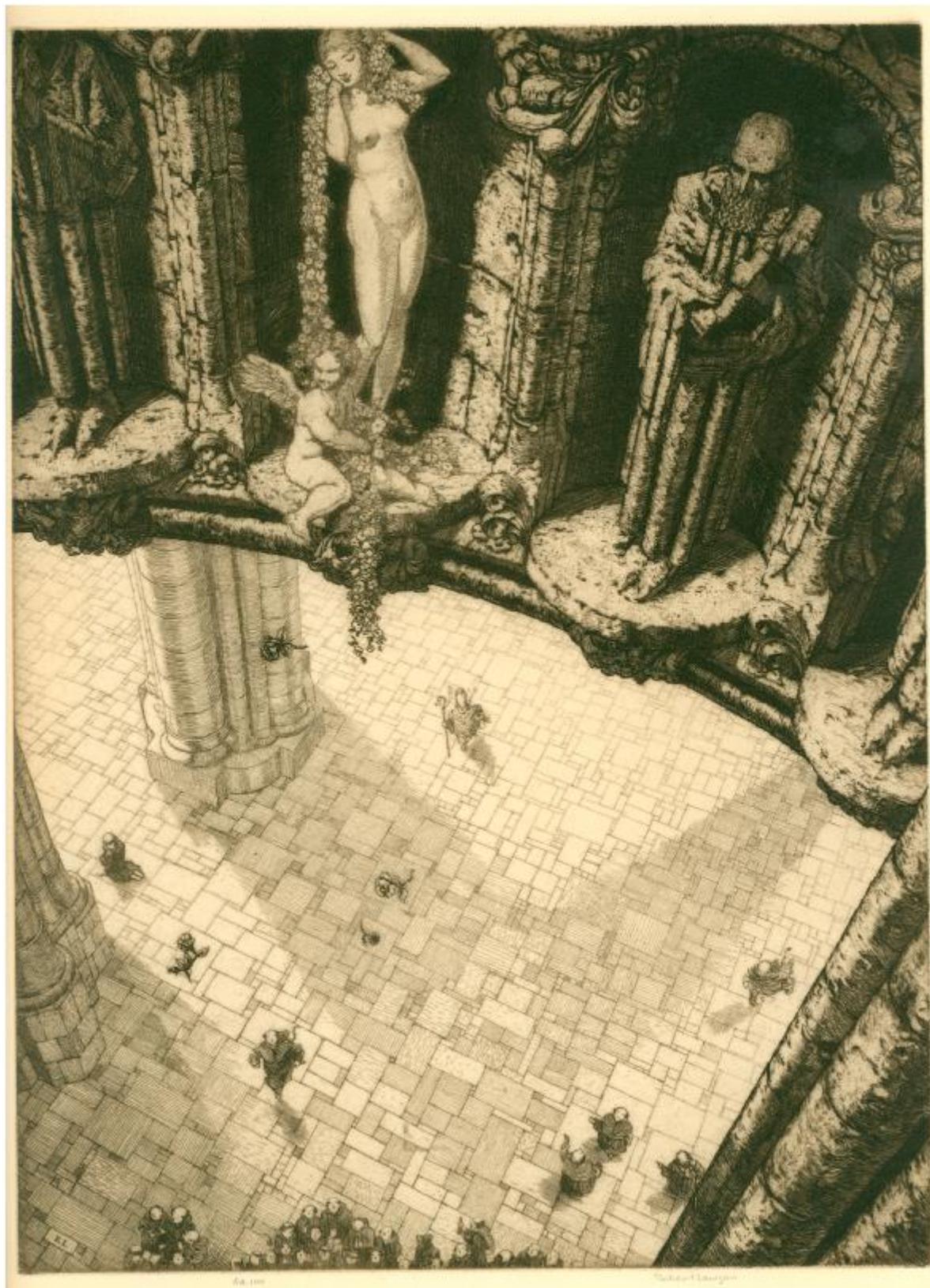
S. Albiac: Laws Attractor (generatívny digitálny obraz)

Lawson Robert - (†1957) americký autor a ilustrátor z detských kníh; pozri americkí ilustrátori,

<https://www.google.sk/search?q=robert+lawson+illustrator&espy=2&biw=1844&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CLEBEIkeahUKewjNjYr6uunHAhUKXBQKHbpLB-E&dpr=1>

<https://marinni.dreamwidth.org/223144.html?style=site&thread=2603688>

<http://www.ipl.org/div/gsteinlaw/>

R. Lawson: Zázrak (hlbkotlač, zač. 20.st.)

R. Lawson: Bez názvu. Kentaur (híbkotlač, 20.st.)

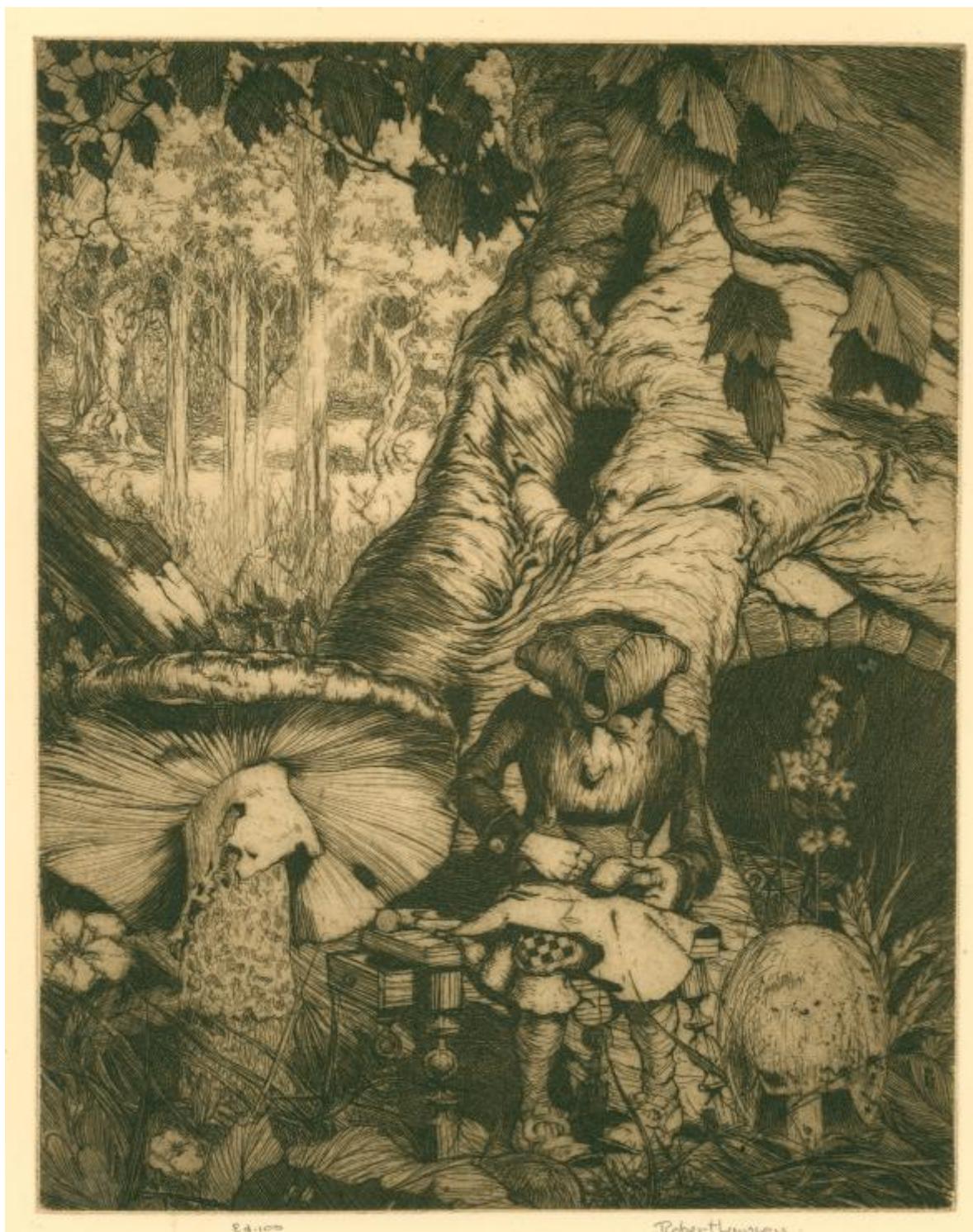
R. Lawson: Opustené lode z inej doby odpočívajú vo vodnom cintoríne (ilustrácia, hĺbkotlač, 20.st.)

R. Lawson: Skupina politikov rokuje o mieri, zatiaľ čo príznaky mŕtvych vojakov prizierajú (ilustrácia, hĺbkotlač, 20.st.)

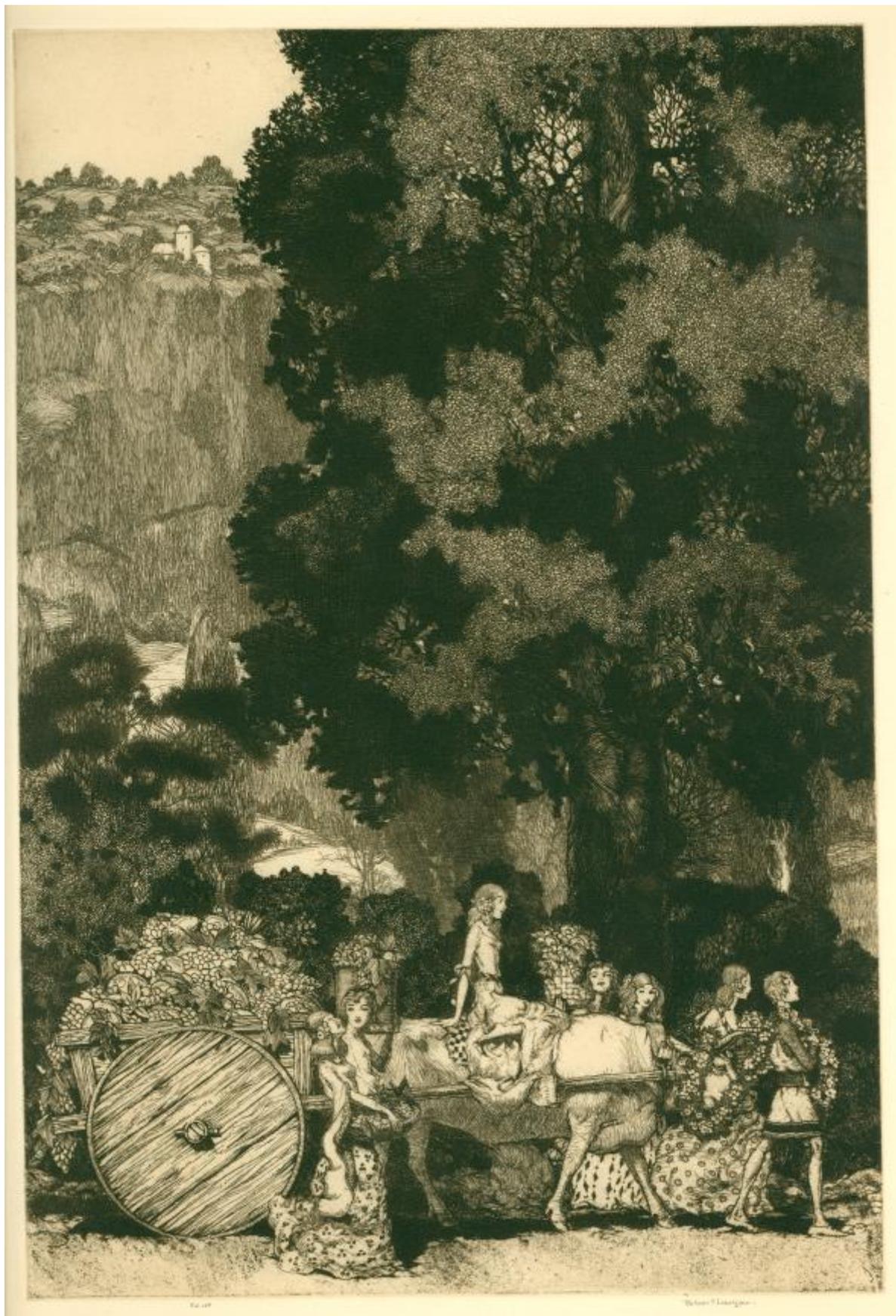
R. Lawson: Osamelý satyr hrá na flautu, zatiaľ čo ukrytý škriatok počúva (ilustrácia, hĺbkotlač, zač. 20.st.)

R. Lawson: Skrytý hlboko v starom dreve, gnóm sa pripravuje pracovať na strede svojej muchotrávky (ilustrácia, hĺbkotlač, zač. 20.st.)

R. Lawson: Minulosť a prítomnosť sa stretávajú, ako keď stará loď nájde cestu do prístavu moderného mesta (ilustrácia, hĺbkotlač, zač. 20.st.)

R. Lawson: Náklad s plodmi úrody a skupina mladých ľudí s volom zapriahnutým do vozíka ide po ceste lesom (ilustrácia, hĺbkotlač, zač. 20.st.)

Layma - Lama Drukpa Kuenlay

layout - angl. – „vyloženie, vystavenie“; v *užitej grafike* medzinárodne zaužívané označenie návrhu, najmä v *knižnej grafike* (maketa knihy, návrh typografického riešenia, montáž zobrazenia, *väzba, knižný prebal* ap.)

lazarakia - kysnuté pečivo pečené na *Lazárovej sobote*; má tvar postavičky ovinutej šúľkami cesta; pôstne cesto neobsahuje vajcia ani maslo; tvarom má pripomínať *Lazára* ovinutého pásmi látky; pozri *Vzkriesenie Lazára*

http://en.wikipedia.org/wiki/Lazarus_Saturday

Lazarakia

Lazár - brat betánskych sestier, *Márie* a *Marty*, ktorého *Ježiš Kristus* vzkriesil; pozri *Vzkriesenie Lazára*

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Lazár (Norimberská kronika, 1493)

Lazár (podobenstvo) - pozri *Podobenstvo o boháčovi a Lazárovi; Boháč a Lazár*

lazaret - pôvodne v stredoveku miesto pri *mestských* bránach na sústredenie osôb postihnutých nákazlivými chorobami; pomenovanie podľa biblického *Lazára*; v *islamskej architektúre* pozri *imáret*

Lazárov kríž - kríž d'atelinový

Lazárova sobota - kresťanský sviatok byzantských cirkví, ktorý sa slávi v sobotu pred *Kvetnou nedeľou*, resp. v sobotu týždeň pred *Veľkou sobotou*; spomína sa na Ježišov príchod do *Betánie*, kde vzkriesil z mŕtvych svojho priateľa *Lazára* (*Ján 11,1- 43*); *vzkriesenie Lazára* sa oslavuje ako prísľub budúceho *vzkriesenia* všetkých ľudí a zároveň dôkaz, že Ježiš Kristus je Pánom nad smrťou; slávenie sviatku sa začína *liturgiou* vopred posvätených darov v piatok večer (posledný deň *Veľkého štyridsaťdňového pôstu*); v sobotu nasleduje utiereň (oficiálna ranná modlitba v gréckokatolíckej a pravoslávnej cirkvi), ktorá sa podobá na nedeľnú utiereň, a po nej liturgia svätého *Jána Zlatoústeho*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Laz%C3%A1rova_sobota

lazulit - zrnitý až kusový modrý nerast, zásaditý fosforečnan horečnatohlinitý; užívaný ako ozdobný kameň na imitáciu *tyrkysu* a *lapisu azuli*; pozri *drahokamy*

lazúr - jasno modrá farba

lazúra - z nem die Lasur - sklovitý povlak keramických výrobkov; tenká vrstva priesvitnej *olejovej farby* (pozri *lak*), ktorý umožňuje presvitanie spodnej vrstvy, *podkladu*, *podmalby*, *krycej farby* ap.; *lomom svetla* a spätným odrazom svetelných lúčov zvyšuje hĺbku, svietivosť a intenzitu farby; priehľadný farebný náter v hornej vrstve *malbu* zjednocuje, zmäkčuje výraz diela, dáva spodnej vrstve iné zafarbenie a svietivosť; okrem toho lazúra má aj konzervačné účinky: oddeľuje od seba jednotlivé vrstvy neznášajúcich sa farieb rozdielneho chemického zloženia; lazúry známe od najranejších období maliarskej technológie, osobitne rozvinuté v stredoveku postupom objaveným Janom van Eyckom, G.Bellinim (systém jemnej miestnej modelácie), Tizianom (viacvrstvová podmalba a malba); *Vasari* zaznamenal 30-40 vrstiev lazúry v dielach majstrov); lazúrna malba aj v súčasnosti (Kremlička, Zrzavý, Vl.Beneš); ďalej pozri ešte *lazúrna technika/ pitura lucida*; pozri *sfumato*; *alla prima*, *sfregatura*, *kombinovaná metóda malby*, *malba asfaltová*; *lazúrne pigmenty*, *lazúrové farby*; *rezináty*, *médium z oleja a živice*

lazúra zlatá - zlatá lazúra

lazurit - sýtomodrý nerast, podvojný kremičitan a sulfid sodno-hlinitý; v stredoveku používaný ako polodrahokam, ale aj *farbivo*; pozri *ultramarín*, *lapis lazuli*, *drahokamy*

lazúrna technika/malba lazúrna - *pittura lucida*; jeden z maliarskych postupov (pozri *skladby farebnej vrstvy*); farebná *podmalba* reflektujúca svetlo s niekoľkými vrstvami polopriehľadných *lazúr*; priechod svetla vrstvami a *lom svetla* dáva ilúziu hĺbky a svetelnú plastičnosť objemov; využívané v *tempere*, zmiešaných technikách, *olejomalbe*; ako podklad lazúrnej malby sa používalo zlato (pozri *zlátenie*), ktoré presvitlo a zvyšovalo žiarivosť farieb (neskoro stredoveké maliarstvo); podrobnejšie pozri *lazúra*, *lazúrne pigmenty*, *lazúrne farby*; pozri *rezináty*; *kolorizmus*; *inkarnát*; *poltón*; *zátišie* (Baleka)

lazúrne pigmenty - pigmenty lazúrne

lazúrny lak - lak lazúrny

lazurové farby/transparentné farby - priesvitné, málo kryjúce farby (pozri *lazúrne pigmenty*); dovoľujú presvitanie spodných vrstiev (pozri *lazúra*); krycia sila lazurových farieb je zvyšovaná miešaním s *krycími farbami*, alebo je dosahovaná pracovnými postupmi, napr. podložením lazurovej farby farbou rovnakého *farebného tónu*; priesvitnosť a tým aj žiarivosť farieb je zvyšovaná väčším množstvom riedidla (v prípade olejových farieb zvýšením množstva *terpentínu* alebo ľanového oleja; v prípade *farieb tlačiarenských* väčším množstvom prímеси bieloby (?) do tlačiarenskej farby; v prípade *akvarelu* väčšie množstvo vody)

lazy - kopanice